

بتول رحمانی عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی رودهن

سیر ایجاد انگیزه‌ی فرهنگ مطالعه

"خصوصیات کودکان ۱۱ تا ۱۰ ساله در مطالعه"

دورانی از تعصب دارند. در این مرحله ی سنی، کودکان، سخت به خواهران و برادران معترض می شوند. حتی در اواخر این دوره چون مرجع تقلیدشان دیگر والدین نیستند، حتی با آنها نیز به مخالفت برمی خیزند و بدین لحاظ عضویت آنها در گروهها و کلاسهای خوب و بحث عمومی راجع به شرح حالها و زندگی خدمتگزاران بشر از طریق کتاب، فیلم و تلویزیون به گذشتن آنها از این مرحله ی حساس بسیار کمک می کند.

کودکان در این دوران به دنبال یافتن شخصیت خود و ارزش ها هستند و در این راه تدریجاً به اوضاع جهان توجه پیدا می کنند لذا

داستانهای حیوانات، داستانهای ماجراجویی و یا افسانه ها وجود دارد. همچنین برای درک بهتر واقعیت ها به دنیای خیالی به نوع دیگری توجه می کنند و شاید احتیاج داشته باشند که به خواندن داستانهای تخیلی تشویق شوند.

به علت رشد درک زمان و مکان، توجه بیشتری به تاریخ پیدا می کنند و می توانند به جنبه های مختلف یک موضوع بیندیشند. مطالعه ی کتاب های مناسب و راهنمایی صحیح کودکان، این امکان را بوجود می آورد که عقیده های مختلف درباره ی یک موضوع، بررسی و خوانده شود. زیرا کودکان در این سنین احتیاج به یاری در جهت حل مسائل و

در این سنین، سرعت رشد بدنی بین کودکان پسرودختر متفاوت است. دختران زودتر از پسران بالغ می شوند. این سنین که سالهای توجه خاص به تغییرات بدنی است، فرق جنسی، به وسیله ی کودکان درک و قبول می شود. چون این خصوصیت بروز می کند، فهم بسیاری از نکات اساسی در زندگی برای کودکان آسان می شود. تفاوت سلیقه در مطالعه بین پسران و دختران همچنان ادامه می یابد. کتابهای مناسبه توان حل بسیاری از مشکلات مربوط به جنسیت را دارند.

در این مرحله بیشتر از هروقت دیگر کودکان مطالعه می کنند البته امکان مطالعه ی یک جانبه، یعنی مطالعه فقط در خصوص

به نفس و مطلع بار بیابند . در این راستا ، مهم : داشتن کتابها و منابع متعدّد در تمام جنبه ها و زمینه های زندگی است از محیط های مختلف جغرافیایی ، واز دوره های گذشته و زندگی کودکان و مردم یک کشور . وقتی بچه های کشورهای مختلف نیز بر کتابهای مشترک دل ببندند و قهرمان مشترک داشته باشند ، حتماً در محدوده ی یک کشور هم چنین یگانگی قابل تصور است . در هر مرحله از سنین رشد کودکان اگر

برای ایجاد ارتباط بین وقایع روز و مطالعه به کمک و راهنمایی و تهیه ی وسایلی که ذهن آنها را مشغول می کند ، احتیاج دارند . وجود کتاب ها و وسایل آموزشی که بر اساس اندیشه و تجربه ی دقیق افراد خبره و کار آموزه مهیا شده اند ، بهترین راهنما برای جوابگویی به تمامی پرسش ها و مسائل کودکان در این مرحله خواهند بود .

در ده و یازده سالگی گنجینه ی لغات کودکان غنی تر می شود . به خصوص اگر علاقه مندی به خواندن و عادت به مطالعه در آنها ایجاد شده باشد ، اصطلاحات ساده ، استعارات ضرب المثله و تشبیهات ادبی اوّلیه رادر می یابند ، ولی باید بسیاری از اشعار بزرگان را برایشان معنی کرد ، مگر آن که شعر ساده و در محدوده ی زندگی آنها باشد .

سبک های ادبی را با کمی تعمق باز می شناسند و نسبت به نوشته ی هنرمندانه حساسیت جالب توجهی نشان می دهند . تا حدودی به صامت خوانی و تند خوانی مسلط شده اند ، بخصوص اگر نوشته ها گیرا و هماهنگ با احتیاجات آنها باشند . هنوز کلمات شکسته ی محاوره ای در خواندن آنها وقفه ایجاد می کند . از نوشته ی روان و کلماتی با رسم الخط آشنا بهتر استفاده می کنند .

نمونه های خواندنی

داستانهای دل انگیز ادبیات فارسی ، برگزیده ی داستانهای کوتاه از تاریخ اسلام ، سیمرغ و زندگی بو علی سینا ، سفر های گالیور ، جهان جانوران ، رشد و نمو حیوانات ، داستانهای ژول ورن ، تام ادیسون ، سری زندگی امامان معصوم (ع) ، مجلات کودکان و نوجوانان ، و.....

ایجاد انگیزه ی فرهنگ مطالعه در کودکان با توجه به اهدافش باید آنها را برای زندگی این زمان تربیت کند و با نشان دادن واقعیتهای محیط اطرافشان و جهان ، شخصیت آنها را به نحوی بسازد که بتواند با اتکا به نیرو و اندیشه ی خودشان ، افرادی مستقل ، متکی

باید زیاد مطالعه کنیم تا بدانیم
که هیچ نمی دانیم .

مولتسکیو

قابلیتهای جسمی و روحی آنها بدرستی درک شوند و با توجه به میزان دقت و توانایی آنها منابع متعدّد و مفید تهیه و در اختیار آنها قرار گیرند ، قطعاً راه را برای سالهای آتی هموار ساخته و می توان مطمئن بود که جامعه و شاید دنیایی مملو از افراد آگاه و مطلع خواهیم داشت .